

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/3090. számú
törvényjavaslat**

**a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi
XLIII. törvény módosításáról**

**Előadó: Dr. Petrétei József
igazságügyi és rendészeti miniszter**

Budapest, 2007. május

2007. évi ... törvény
a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi
XLIII. törvény módosításáról

1. §

(1) A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban Hszt.) 2. §-ának *m*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*m*) áthelyezés: a fegyveres szerv szervezeti egységén belül, vagy az egyik szervezeti egységtől a másik szervezeti egységhez történő kinevezés vagy alacsonyabb beosztásba helyezés, amely az érintett miniszterek megállapodása alapján történhet fegyveres szervek között is; továbbá közszolgálati jogviszonyba, közalkalmazotti jogviszonyba, illetve azokból hivatásos szolgálati jogviszonyba helyezés.”

(2) A Hszt. 2. §-ának *t*) pontja a következő mondattal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„Nem átszervezés, ha a szolgálati beosztást – szolgálati jellegének megszűnése miatt – a miniszter köztisztviselői, vagy közalkalmazotti munkakörre minősíti át,”

(3) A Hszt. 2. §-a a következő *u*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*u*) közszolgálati jogviszony: a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény szabályai szerinti közszolgálati jogviszony.”

2. §

A Hszt. 3. §-a a következő (3)-(5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Nem minősül a szolgálati viszony jellegét meghatározó, az (1)-(2) bekezdés szerinti sajátos szolgálati körülmények között végzett, az élet és a testi épség kockáztatásával járó szolgálati tevékenységnek különösen:

a) a szervezet működését szolgáló, így különösen a gazdálkodással, a humánszolgálati, személyügyi, munkaügyi és egészségügyi tevékenységgel összefüggő, továbbá jogi és igazgatási, illetve,

b) a szervezet működéséhez kapcsolódó, így különösen tájékoztatási, szociális, művészeti és közművelődési, ügyviteli, informatikai, üzemeltetési, állategészségügyi munkaköri feladat.

(4) A miniszter a fegyveres szervnél rendszeresített hivatásos szolgálati beosztásokat a szolgálati viszony és a szolgálati tevékenység jellegének megfelelően állapítja meg.

(5) A hivatásos szolgálati beosztás szolgálati jellegének megszűnése az abban a munkakörben foglalkoztatott hivatásos állomány tagjának e munkakörben való további foglalkoztatását, szolgálati jogviszonyát és előmenetelét nem érinti.”

3. §

A Hszt. a következő 34/B. §-sal egészül ki:

„34/B. § (1) A Szolgálati Jogviszonyban Állók Érdekegyeztető Fóruma (a továbbiakban: SZÉF) az e törvény és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény által szabályozott jogviszonyokat együttesen érintő munkaügyi, foglalkoztatási, bér- és jövedelempolitikai kérdések országos szintű, ágazatközi érdekegyeztetési fóruma.

(2) A SZÉF-ben a Kormány – az alapszabályban meghatározott – a hivatásos állomány képviselőjét ellátó országosan reprezentatív szakszervezetekkel, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok érdekképviselői szerveivel egyeztet.

(3) A SZÉF az alapszabályában maga határozza meg a szervezetét, a működésének rendjét, az egyeztetés célját és tárgyköreit, valamint a szociális partnereket megillető jogosítványokat.

(4) A SZÉF működésének feltételeit a Kormány a rendészetért felelős miniszter útján biztosítja.”

4. §

A Hszt. 37. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Amennyiben a hivatásos szolgálati jogviszony áthelyezés alapján olyan személlyel létesül, akinek korábbi szolgálati jogviszonya áthelyezés folytán közszolgálati, közalkalmazotti jogviszonyra változott, a 41. § szerinti próbaidőre, a 45. § szerinti pályázatra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók, a jogviszony létesítésére az 52. § első mondatában meghatározott életév betöltéséig kerülhet sor, továbbá ez esetben a 64. § (5) bekezdése alkalmazandó.”

5. §

A Hszt. 41. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szolgálati viszony létesítésekor – a katonai és rendvédelmi oktatásban végzetek kivételével – legalább három, de legfeljebb tizenkét hónapig terjedő próbaidőt kell kikötni. Tizenkét hónap próbaidőt kell kikötni, ha a jelentkező nem rendelkezik a beosztáshoz szükséges szakirányú iskolai végzettséggel (szakképesítéssel).”

6. §

A Hszt. 42. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A miniszter a hivatásos szolgálati beosztást köztisztviselői vagy közalkalmazotti munkakörre átminősítheti, illetőleg az állománytáblában megjelölt beosztást, munkakört a hivatásos állomány tagjával, köztisztviselővel vagy közalkalmazottal betöltheti.”

7. §

A Hszt. 45. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„45. § (1) A magasabb szolgálati beosztáshoz előírt iskolai végzettség (szakképesítés) megszerzése érdekében, a megfelelő oktatási intézménybe való felvételhez, továbbá – a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével – a regionális, területi, helyi szervek vezetőjének kinevezéséhez pályázatot kell, jogszabályban meghatározott szolgálati beosztások betöltéséhez pályázatot lehet kiírni. A vezetői kinevezés visszavonására tekintettel felajánlott másik vezetői beosztás pályázat kiírása nélkül betölthető.

(2) A pályázatot a katonai és rendvédelmi oktatási intézmény vezetője, a megpályázható vezetői beosztásba való kinevezésre, illetve szolgálati beosztás betöltésére jogosult munkáltatói jogkört gyakorló eljáró írja ki.

(3) A pályázati kiírásának a pályázat elnyeréséhez szükséges valamennyi feltételt és a pályázat elbírálásának határidejét tartalmaznia kell.

(4) A pályázat benyújtásának ténye, illetve a benyújtott pályázat tartalma a pályázat elbírálásában résztvevőkön, valamint a 202. §-ban meghatározott betekintésre jogosultakon kívül, csak a pályázó beleegyezésével közölhető harmadik személlyel.

(5) A pályázat eredményéről a pályázót a pályázat egyidejű visszaküldésével írásban tájékoztatni kell.

(6) Pályázatra kiírt vezetői, illetve szolgálati beosztás csak olyan személlyel tölthető be, aki a pályázaton részt vett, és a pályázati feltételeknek megfelelt. Ez vonatkozik az oktatási intézménybe való felvételre is.

(7) A fegyveres szervek felsőoktatási intézményeinek oktatói és kutatói beosztásaira a hivatásos állomány külön jogszabályban előírt feltételekkel rendelkező tagjai korlátozás nélkül pályázhatnak. A pályázat elnyerése esetén őket a szolgálat érdekében kell a felsőoktatási intézménybe vezényelni.

(8) Pályázatot csak betölthető vezetői, illetve szolgálati beosztásra lehet kiírni.

(9) A fegyveres szervek egészségügyi intézményében – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a vezetői beosztás kizárólag pályázat útján tölthető be.”

8. §

A Hszt. 53. §-a a következő új *d)* ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi *d)–h)* pont megjelölése *e)–i)* pontra változik:

[53. § A szolgálati jogviszony megszűnik:]

„*d)* közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyba történő áthelyezéssel.”

9. §

A Hszt. 57. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„57. § (1) Felmentés esetén a felmentési idő legalább két hónap, de a nyolc hónapot nem haladhatja meg. A hivatásos állomány tagja írásbeli kérelme alapján a felek ennél rövidebb időtartamban is megállapodhatnak.

(2) A két hónapos felmentési idő a szolgálati viszonyban töltött

- a)* négy év után egy hónappal;
- b)* nyolc év után két hónappal;
- c)* tizenkét év után három hónappal;
- d)* tizenöt év után négy hónappal;
- e)* tizennyolc év után öt hónappal;
- f)* huszonegy év után hat hónappal

meghosszabbodik.

(3) Amennyiben a felmentés oka a minősítése alapján hivatásos szolgálatra való alkalmatlanság, a felmentési idő – a hivatásos szolgálati viszonyban töltött időre tekintet nélkül – harminc nap.

(4) A hivatásos szolgálatra méltatlanná vált vagy nemzetbiztonsági szempontból neki felróható, illetve a 258. § (4) bekezdésében meghatározott okból beosztásának ellátására alkalmatlanná vált személy szolgálati viszonyát felmentési idő nélkül kell megszüntetni.

(5) A felmentés időtartamának felére a hivatásos állomány tagját a szolgálati kötelezettség teljesítése alól mentesíteni kell. Indokolt esetben a munkáltatói jogkört gyakorló eljáró a hivatásos állomány tagját a teljes felmentési időre mentesítheti a szolgálati kötelezettség teljesítése alól.

(6) Ha a hivatásos állomány tagja a szolgálat felső korhatárát még nem érte el és szolgálati nyugdíjra jogosult, a felmentési idő lejártával szolgálati nyugállományba kell helyezni. Ebben az esetben a hivatásos szolgálat a felmentési idő elteltével szűnik meg. A nyugdíj folyósítására a 182. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A felmentési idő szempontjából a szolgálati jogviszonyban töltött időt a szolgálati jogviszony létesítésének időpontjától függően a 326. § (1) bekezdés, illetve a 326. § (2) bekezdés és a 328. § (1) és (4) bekezdése szabályainak alkalmazásával kell számítani.”

10. §

A Hszt. 59. § (1) bekezdése a következő *e*) ponttal egészül ki:

[A törvény erejénél fogva szűnik meg a hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonya]

„*e*) állami vezetővé történt kinevezése, megválasztása”
[miatt.]

11. §

A Hszt. az 59. §-t követően a következő címmel és 59/A. §-sal egészül ki:

„Közszolgálati, közalkalmazotti jogviszonyba történő áthelyezés

59/A. § (1) A hivatásos állomány tagja és a munkáltatói jogkört gyakorló előljáró, illetve munkáltatói jogkört gyakorló előjárók, vagy a hivatásos állomány tagja és a fegyveres szerv, valamint másik fegyveres szerv, vagy a közszolgálati, illetve a közalkalmazotti jogviszonyt szabályozó jogszabályok hatálya alá tartozó szerv megállapodhatnak a hivatásos állomány tagjának közszolgálati, vagy közalkalmazotti jogviszonyba történő áthelyezésében.

(2) Az (1) bekezdés alapján létrejövő közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyra a köztisztviselők jogállásáról szóló, illetve a közalkalmazottak jogállásáról szóló jogszabályi rendelkezések alkalmazandók.

(3) Az állomány áthelyezett tagjának, amennyiben szolgálati nyugdíjra jogosultságot szerzett – áthelyezésével egyidejűleg – nyugdíját a 182. § (4) bekezdése szerint meg kell állapítani.”

12. §

A Hszt 61. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1) és (3) bekezdésben foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell a 43. § szerinti vezénylés, az 59/A. § alapján fegyveres szervben belül történő áthelyezés, valamint a 60. § szerinti áthelyezés esetén is.”

13. §

A Hszt. 71. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az előmenetelhez szükséges iskolai végzettségi (szakképesítési) feltételek megszerzésére (oktatási intézményi beiskolázásra) kiírt pályázatnál a hivatásos állomány tagja esélyegyenlőségen alapuló részvételét biztosítani kell.”

14. §

A Hszt. 97. §-a (4) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Más szervhez történő vezénylés, valamint az 59/A. § alapján fegyveres szervben belül történő áthelyezés esetén a hivatásos állomány részére ki nem adott szabadságot az új szervezeti egységénél kell kiadni.”

15. §

A Hszt. 118. §-a a következő új (2)-(5) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a § jelenlegi szövegének megjelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) A hivatásos állomány tagja részére az (1) bekezdés *f*) pontjában foglalt kitüntető címként a miniszter tanácsosi vagy főtanácsosi címet adományozhat. A beosztáshoz előírt iskolai végzettséggel rendelkező hivatásos állományú részére tanácsosi cím adományozható legalább öt éves, főtanácsosi cím adományozható legalább 10 éves szolgálati jogviszonyban töltött magas szintű szakmai ismeret és példamutató magatartás alapján.

(3) A hivatásos állomány tagja részére havonta

a) a tanácsosi cím után a köztisztviselői illetményalap 25%-ának,

b) a főtanácsosi cím után a köztisztviselői illetményalap 50%-ának

megfelelő címpótlékot kell folyósítani.

(4) A hivatásos állomány tagját a kitüntető cím viselésének joga nyugállományba vonulását követően is megilleti.

(5) A tanácsosi és a főtanácsosi címet meg kell vonni, ha a hivatásos állomány tagja jogerősen fegyelmi büntetésben részesült.”

16. §

A Hszt. 202. §-a a következő *f*) ponttal egészül ki:

[A személyügyi alapnyilvántartása betekinteni, illetve abból adatot átvenni jogosult:]

„*f*) a törvény alapján nyugellátás megállapításához szükséges adatokat a miniszter által kijelölt nyugdíjmegállapító szerv.”

17. §

A Hszt. 245/B. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A vagyonyilatkozat tételére és annak kezelésére a Ktv. 22/A.-22/B. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az állami vezetőnek nem minősülő vezetők és az (1) bekezdésben meghatározott egyéb beosztásúak két évente tesznek vagyonyilatkozatot.”

18. §

A Hszt. 245/D. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a vezetői kinevezés visszavonásakor a (2) bekezdés szerinti szolgálati beosztás nem biztosítható, de az a későbbiekben várható, úgy az érintett beleegyezésével – a vezetői besorolásának megfelelő, de vezetői pótlékkal csökkentett illetmény folyósítása mellett – a beosztásba helyezéséig, de legfeljebb két évig rendelkezési állományba helyezhető. Ez esetben a szolgálati hely és szolgálati tevékenység meghatározásáról az állományilletékes parancsnok köteles gondoskodni.”

19. §

A Hszt. 245/N. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E fejezet hatálya alá tartozó fegyveres szerveknél a Kormány határozza meg a Hszt. 245/H. § (2) bekezdésének megfelelően a vezetői munkakörök besorolását, a betöltésükhöz szükséges képesítési követelményeket, az ott elérhető legmagasabb rendfokozatokat, továbbá – figyelemmel a Ktv. 80. § (1) bekezdésének *i*) pontjára – a vagyonyilatkozat átadására, kezelésére és az abban foglaltak védelmére vonatkozó szabályokat.”

20. §

A Hszt. 278. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„278. § A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja fontos és bizalmas munkakört betöltő személynek minősül; a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvényben foglalt különös követelmények a szolgálati viszony jellegét meghatározó sajátos szolgálati követelménynek minősülnek.”

21. §

A Hszt. 291. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„291. § A polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál a besorolási osztályokhoz és beosztási kategóriákhoz kötődő egyes rendszeresített beosztásokat és a beosztásokban elérhető rendfokozatokat a miniszter határozza meg. A miniszter a hivatásos szolgálati beosztásokat a 3. § (3) bekezdésétől eltérően is megállapíthatja.”

22. §

A Hszt. 326. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felmentési idő, a végkielégítés, a pótszabadság mértéke, a jubileumi jutalom, a nyugdíjjogosultság, a nyugdíj mértéke és a leszerelési segély szempontjából e törvény hatálybalépése előtt a fegyveres szervek állományában hivatásos szolgálati viszonyban eltöltött és a beszámított szolgálati időt szolgálati viszonyban töltött időnek kell elismerni.”

23. §

A Hszt. 328. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A más közszolgálati (közalkalmazotti, köztisztviselői, bírói, ügyészi) jogviszonyból áthelyezettek, illetve közvetlenül kinevezettek esetében a pótszabadság mértéke és a jubileumi jutalomra jogosultság, valamint a felmentési idő számítása szempontjából az (1) bekezdésben meghatározottakon túl az ott eltöltött szolgálati időt is figyelembe kell venni.”

24. §

A Hszt. 342. §-a a következő (4)-(5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy a fegyveres szervnél rendszeresített hivatásos szolgálati beosztásokat rendeletben – a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok esetében utasításban – állapítsa meg.

(5) A miniszter – a közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben – a 3. § (3) bekezdése szerinti munkaköröket is hivatásos beosztásként határozhat meg, ha ez a fegyveres szerv biztonságos működésének biztosítása, illetőleg a rendvédelmi ismeretek szükségessége miatt elengedhetetlenül szükséges. A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok esetében a 3. § (3) bekezdésétől való eltérésre a 291. § rendelkezése alkalmazandó.”

25. §

(1) E törvény – a (2)-(5) bekezdésben foglalt kivétellel – 2007. szeptember 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg

- a) a Hszt. 35. § (3) bekezdése, 42. § (4) bekezdése, a 44. § (1) bekezdés *i* pontja és (4) bekezdése, a „Központi tisztikar” alcím és a 245/J.-245/M. §-a, továbbá 260. §-ának (1) bekezdése,
- b) a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 3. §-ának (2) bekezdés *i* pontja hatályát veszti.

(2) Az 6. § és a 21. § e törvény kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(3) E törvény 15. §-a 2007. július 1-jén lép hatályba.

(4) E törvény 9. §-a 2008. január 1-jén lép hatályba.

(5) E törvény 2. §-a és a 24. §-a 2008. január 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg a Hszt. 42. § (3) bekezdése, valamint e törvény 6. §-a hatályát veszti.

(6) E törvény 5. §-ával megállapított Hszt. 41. §-ának (1) bekezdését, valamint 7. §-ával megállapított Hszt. 45. §-ának (1) bekezdését a törvény hatálybalépését követően létesített jogviszonyokra, illetve kiírt vezetői pályázatokra kell alkalmazni.

(7) E törvény 9. §-ával megállapított Hszt. 57. §-át a 9. § hatályba lépését követően közölt felmentésekre kell alkalmazni.

(8) E törvény 18. §-ával megállapított Hszt. 245/D. § (3) bekezdését a törvény hatályba lépését követően visszavont vezetői megbízásokra kell alkalmazni.

(9) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Hszt. 64. § (2) bekezdésében a „c)” szövegrész helyébe a „c) vagy e)” szöveg, továbbá a „mandátumának lejártát” szövegrész helyébe a „mandátumának lejártát, illetve állami vezetői megbízásából eredő hatáskörei gyakorlásának megszűnését” szöveg lép.

(10) A hivatásos állomány e törvény hatálybalépésekor állami vezetői megbízatással rendelkező tagjának szolgálati viszonya e törvény hatálybalépésével a törvény erejénél fogva megszűnik, állami vezetői szolgálati jogviszonyának megszűnése esetén rá a Hszt. 64. § (2) bekezdését alkalmazni kell.

(11) A hivatásos állomány tagját, akinek központi tiszti címe e törvény hatálybalépésével megszűnt, a törvény hatálybalépését követő 15 napon belül a beosztásának, vezetői kinevezésének, a szolgálat teljesítése helyének megfelelően be kell sorolni, illetményét meg kell állapítani azzal, hogy az illetménye nem lehet kevesebb, mint a törvény hatálybalépését megelőzően részére megállapított központi tiszti alapilletmény és központi tiszti illetménypótlék összege. Ha a központi tiszt alapilletményét a munkáltatói jogkör gyakorlója szakmai munkája alapján eltérítette, e munkáltatói intézkedés 2007. december 31-ével hatályát veszti, azonban a munkáltatói jogkör gyakorlója ismételten intézkedhet az eltérítésről a 101. § (4) bekezdése alapján, azzal, hogy az eltérítés alapjául szolgáló illetményen a főtisztviselői alapilletményt kell érteni, és ez az intézkedés a tárgyévre vonatkozik.

(12) A hivatásos szolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetése helyett rendelkezési állományba helyezett központi tiszt hivatásos szolgálati jogviszonya e törvény hatálybalépésével megszűnik. Részére azonban a központi tiszti alapilletmény hat havi összegét, valamint egyéb járandóságát, továbbá az előírt igazolásokat legkésőbb a szolgálati jogviszony megszűnését követő harmadik munkanapon ki kell fizetni, illetve ki kell adni.

INDOKOLÁS

a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatához

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A közszférán belüli foglalkoztatás hatékonyságának és rugalmasságának biztosítása, a szabályozás felesleges párhozamosságainak megszüntetése érdekében a vonatkozó törvények – egységes szempontok szerinti – felülvizsgálata megtörtént.

A módosítások a Hszt. vonatkozásában – alapvetően – a hivatásos szolgálati beosztások meghatározására, a pályázati kötelezettség, a kötelező próbaidő előírására, a felmentési időre, valamint a szakmai alkalmatlanság miatti felmentésre vonatkozó szabályok korrekciójára kerül sor.

A módosítás emellett a kapcsolódó szabályok szükséges változtatását és néhány szabály aktuális módosítását is tartalmazza.

A tervezet emellett a hivatásos szolgálati viszony és a köztisztviselői, közalkalmazotti jogviszony közötti átjárhatóság szabályainak megteremtése érdekében is tartalmaz rendelkezéseket.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az eltérő státuszon való foglalkoztatás lehetősége a civilesítéssel egyidejűleg megszűnik. A jövőben tehát nem lesz lehetőség arra, hogy civil munkakört hivatásos állományúval töltsenek be.

Amennyiben a jövőben (de hangsúlyozottan nem a civilesítéssel összefüggésben) hivatásos beosztást szolgálati jogviszony keretében betöltő személy civil munkakört (köztisztviselői, közalkalmazotti) látna el, az csak közalkalmazotti, közszolgálati jogviszony létesítése mellett lesz lehetséges.

A Kjt. és a Ktv. a *hivatásos szolgálati jogviszonyba való áthelyezéssel* történő jogviszony megszüntetést tartalmazza (Kjt. 25. (2) bekezdés b) pontja, Ktv. 15. § (2) bekezdés b) pontja), a Hszt-ben azonban a közalkalmazotti, közszolgálati jogviszonyba való áthelyezéssel történő (szolgálati) jogviszony megszüntetés nem szerepel. A Hszt.-ben jelenleg szereplő „áthelyezés” intézmény a szervezeti egységen belül, a szervezeti egységek között, illetve a miniszterek megállapodása alapján a fegyveres szervek között megvalósuló, de kizárólag a *hivatásos szolgálati viszonyok közötti* áthelyezést jelenti.

Ezért részben a Kjt. és Ktv. szabályaihoz való kapcsolódásként, részben a Hjt.-hez hasonlóan indokolt megteremteni a „jogviszonyváltást” (hivatásos szolgálati viszony megszüntetése, közalkalmazotti, közszolgálati jogviszony létrejötte) eredményező „áthelyezés” szabályozását is. Tekintettel azonban arra, hogy a jövőben a fegyveres szervekben belül civil területre való átmenetel is csak jogviszonyváltással lesz lehetséges, a Javaslat a fegyveres szervekben belül civil területre való átmenetel tekintetében is biztosítja a jogviszonyváltással való áthelyezés alkalmazását.

A szabályozás tehát [a szolgálati jogviszony *módosítása* körében (46. §)] továbbra is tartalmazza a *hivatásos* szolgálati jogviszonyok *közötti* áthelyezés intézményét. Ezen felül a hivatásos szolgálati jogviszony áthelyezéssel való *megszüntetésére* kerülhet sor a) a rendvédelmi szerven belül civil területre, b) a rendvédelmi szervek között a másik rendvédelmi szervnél lévő civil területre, valamint c) a rendvédelmi szerv és a közalkalmazotti jogviszony, vagy a közszolgálati jogviszonyt szabályozó törvények hatálya alá tartozó szervhez.

Jelenleg is előfordul, hogy valaki közalkalmazotti, közszolgálati jogviszonyt követően hivatásos szolgálati jogviszonyt létesít. Azoknál a jogintézményeknél, hol a hivatásos jogviszony keretében a korábbi közalkalmazotti, közszolgálati jogviszonyban töltött időt jelenleg is elismerik, nyilván az áthelyezéssel érkezők esetében is el kell ismerni. (Ezek e körben sem vonhatók el és nem szűkíthetők.)

A szervezetnél rendszeresített beosztások szolgálati jellegének megszűnése (civilesítés) nem indokolja az átszervezés szabályainak alkalmazását, hiszen a Javaslat kimondja, hogy a szolgálati beosztás szolgálati jellegének megszűnése az abban a munkakörben foglalkoztatott hivatásos állomány tagjának e munkakörben való további foglalkoztatását, szolgálati jogviszonyát, előmenetelét nem érinti, azaz az érintett személy továbbra is szolgálati jogviszony keretében látja el feladatait. Ez arra az esetre is vonatkozik (mivel a tervezet nem az átmeneti szabályok között, hanem a 3. § általános rendelkezései között mondja ki a szolgálati jogviszony megőrzését), ha az elkövetkező években további beosztások civilesítése válik (esetlegesen) szükségessé. Az átszervezés civilesítéssel összefüggő egységes értelmezése érdekében a Javaslat kimondja, hogy nem átszervezés, ha a szolgálati beosztást – szolgálati jellegének megszűnése miatt – a miniszter köztisztviselői, vagy közalkalmazotti munkakörre minősíti át.

A 2. §-hoz

A hivatásos állomány tagjai az általánoshoz képest szigorúbb függelmi rendben és fegyelmezettséggel, fokozott pszichikai és fizikai terheléssel, áldozatvállalással, veszélyes helyzetben az élet kockáztatásával végzik feladataikat. Önkéntesen lemondanak bizonyos alkotmányos jogaik gyakorlásáról, esetleg vállalva egyúttal a hozzátartozóikra is kiterjedő nemzetbiztonsági követelményeknek való megfelelést. Mindezek jog- és életvitelbeli korlátozást jelentenek.

A hivatásos szolgálatteljesítés nyomatékos feltétele a törvényben meghatározott jogi korlátok eltérése. E korlátozás azonban kizárólag a szolgálat érdekében, csak feltétlenül indokolt esetben és mértékben történhet, nem okozhat aránytalan hátrányt.

Az Alkotmány XII. fejezetében felsorolt – a Magyar Köztársaságban mindenkit megillető – alapvető jogok közül a hivatásos jogviszonyban álló nem, vagy csak korlátozottan gyakorolhatja a következőket:

- nem lehet tagja pártnak, illetve politikai tevékenységet nem folytathat,
- korlátozott a véleménynyilvánítás szabadsága (pl. a szolgálati parancsot nem bírálhatja, hivatalos eljárásban magánvéleményt nem nyilváníthat stb.),
- gyülekezési joga korlátozott,
- korlátozott az egyesülési szabadsága,
- köteles bejelenteni a passzív választójog gyakorlásával kapcsolatos tényeket (pl. jelöltként történt nyilvántartásba vétel),
- korlátozott a munka és foglalkozás szabad megválasztása, más kereső tevékenység folytatása.

A fegyveres szervek feladatait különböző törvények határozzák meg. E feladatokat a személyi állomány valósítja meg, amely munkajogi jogállása szerint nem egységes. A hivatásos állományúak mellett a fegyveres szervek állományába „civiliek”, azaz köztisztviselők illetve közalkalmazottak is tartoznak.

Az alapfeladatok ellátásában minden fegyveres szervnél döntően hivatásos állományúak vesznek részt. A szervek működési feltételeit biztosító funkcionális feladatokat (pénzügy, gazdálkodás, személyügy, stb.), továbbá az alaptevékenységhez kapcsolódó járulékos feladatokat (technikai, egészségügyi, szociális stb.) végzők köztisztviselők vagy közalkalmazottak. A különböző karakterű tevékenységek más-más jogosítványokat, különböző szakmai ismereteket és eltérő felelősségi formákat vonzanak.

A javaslat egyértelművé teszi, hogy a foglalkoztatási jogviszony meghatározásakor a szolgálat ellátásának körülményeit és a tevékenység jellegét kell figyelembe venni. Ez szolgál alapul annak megállapításához, hogy a konkrét feladatot hivatásos szolgálat keretében, köztisztviselői vagy közalkalmazotti munkakörben kell ellátni. A rendelkezésből megállapíthatóan az alaptevékenységek körében el kell végezni a minősítéshez szükséges vizsgálatot. Ennek meghatározására ad felhatalmazást a miniszternek a javaslat – a Hszt. 342. §-át kiegészítő – 22. §-a.

A civilesítés 2008. január 1-től valósul meg, ugyanakkor a civilesítés irányába tett első lépéseként a javaslat 6. §-a „törli” a hatályos szövegből azt a rendelkezést, miszerint a miniszter „a köztisztviselői, illetve közalkalmazotti munkakört hivatásos szolgálati beosztássá átminősítheti.” A beosztások átminősítés tehát a jelen módosítást követően csak hivatásos beosztásokból civil beosztássá lehetséges.

A 3. §-hoz

2006. október 8-án megalakult a Szolgálati Jogviszonyban Állók Érdekegyeztető Fóruma (SZÉF), amely a Hszt. és a Hjt. hatálya alá tartozó állományt együttesen érintő munkaügyi, foglalkoztatási, bér- és jövedelempolitikai kérdések országos (rendszeres, ágazatközi) érdekegyeztető fóruma.

Tekintettel arra, hogy a Hszt. – az eddigi helyzetnek megfelelően – *csak az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanácsra* [(OKÉT), a köztisztviselőket, a közalkalmazottakat, a Hszt. és a Hjt. hatálya alá tartozókat egyaránt érintő kérdések országos érdekegyeztető fóruma], valamint *az ágazati fórumokra* [a Hszt. hatálya alá tartozók egyes csoportjait érintő kérdéseket tárgyaló Ágazati Érdekegyeztető Fórumok] vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket, a törvényt a SZÉF-re vonatkozó szabályokkal szükséges kiegészíteni.

A SZÉF létrejöttére tekintettel a javaslat hatályon kívül helyezi a Hszt. 35. §-ának (3) bekezdését, amely a hivatásos állomány egészét érintő kérdések esetenként megvitatását a Tárcaközi Érdekegyeztető Fórumra utalta.

A 4. §-hoz

A jogviszonyváltást eredményező áthelyezés intézményének megteremtéséhez kapcsolódóan a Javaslat speciális rendelkezéseket állapít meg arra az esetre, ha az áthelyezéssel közszolgálati, közalkalmazotti jogviszonyba került személy ismét áthelyezéssel hivatásos szolgálati jogviszonyt létesít. Ez esetben a javaslat szerint a próbaidő kikötésére nem kerülhet sor, a jogviszony pályázat nélkül létesíthető, a szolgálati jogviszony létesítéséhez egyébként előírt életkori korlát nem érvényesül, és a rendfokozat megállapítása tekintetében a „hivatásos állományba visszavétel” (64. § (5) bekezdés) szerinti rendelkezés alkalmazandó. A jogviszony létesítés egyéb rendelkezései ugyanakkor ez esetben is alkalmazásra kerülnek.

Az 5. §-hoz

A javaslat a kiválasztás megalapozottsága, a tevékenység hatékonyságának biztosítása érdekében a próbaidőre vonatkozó rendelkezések annyiban változtatja meg, hogy a próbaidő kikötésének lehetősége helyett, három hónapos próbaidő kötelező kikötését írja első. E mellett lehetőséget ad ennél hosszabb, de maximum tizenkét hónapos próbaidő kikötésére is. A katonai és rendvédelmi oktatási intézménybe végzeteket a javaslat – a hatályos szabályhoz hasonlóan – a próbaidő kikötése szempontjából kivételként kezeli.

A 6. §-hoz

A hivatásos állomány civilesítésével kapcsolatos szabályok a Javaslat 23. §-ának (4) bekezdése szerint 2008. január 1-jén lépnek hatályba. Ugyanakkor a civilesítés irányában tett első lépésként törlésre kerül a hatályos szövegből az a rendelkezést, miszerint a miniszter „a köztisztviselői, illetve közalkalmazotti munkakört hivatásos szolgálati beosztássá átminősítheti.” A beosztások átminősítés tehát a jelen módosítást követően csak hivatásos beosztásokból civil beosztássá lehetséges.

A 7. §-hoz

A Javaslat szintén a kiválasztás megalapozottsága, a tevékenység hatékonyságának biztosítása érdekében egyes vezetői beosztások betöltését kötelezően pályázat lefolytatásához köti. E körbe a regionális, területi, valamint helyi szervek vezetőjének kinevezése tartozik. A Javaslat a hatályos szöveg ezzel kapcsolódó további technikai módosítását is elvégzi.

A 8. §-hoz

A rendelkezés a jogviszonyváltást eredményező áthelyezéshez kapcsolódik. A jogviszony megszűnését rendező paragrafusba a közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyba való áthelyezést is beemeli.

A 9. §-hoz

A Javaslat a felmentési idő hosszát a közsféra legnagyobb számú csoportjára, a közalkalmazottakra vonatkozó szabályokhoz igazítja, azaz a jövőben az egységes hat hónapos felmentési szabály helyett, a hivatásos szolgálati viszonyban eltöltött időhöz igazodó, lépcsőzetes felmentési idő alkalmazására kerül sor.

E felmentési idő számítása érdekében a szolgálati jogviszonyban töltött idő számítása tekintetében is további rendelkezések beiktatása vált szükségessé. E körben – azonosan a végkielégítés szempontjából történő szolgálati idő számításához – a javaslat differenciál a szolgálati jogviszony létesítésének időpontjától függően. Amennyiben a szolgálati jogviszony a Hszt. hatálybalépése előtt keletkezett, a számításra a Hszt. 326. §-ának (1) bekezdése, ellenkező esetben (Hszt. hatálybalépése után keletkezett jogviszonyok) a Hszt. 326. §-ának (2) bekezdése, valamint 328. §-ának (1) és (4) bekezdése alkalmazandó. Ezzel párhuzamosan – a Javaslatban a 326. és a 328. § is módosításra kerül.

A hivatásos szolgálati viszonyra – minősítése alapján – szakmailag alkalmatlanná vált személy jogviszonyának megszüntetésére rövidebb, harminc napos felmentési idővel kerülhet sor.

A hivatásos szolgálatra méltatlanná, vagy nemzetbiztonsági okból neki felróhatóan, illetve a Hszt. 258. § (4) bekezdésében foglalt követelményeknek való meg nem felelés miatt beosztásának ellátására alkalmatlanná vált személy esetében a jogviszonyt felmentési idő nélkül kell megszüntetni.

A felmentésre vonatkozó megváltozott szabályok csak a Javaslat hatálybalépését követően közölt felmentésekre alkalmazandók.

A 10. §-hoz

Az állami vezetői szolgálati jogviszony a Kormány megbízatásához kötődő olyan vezető államigazgatási megbízatás, ami a Hszt. szervei hatályán kívül eső szervek tekintetében létezik. A Javaslat annak érdekében, hogy egyértelműen elváljon egymástól az állami vezetői szolgálati jogviszony és a hivatásos szolgálati viszony, kimondja, hogy a hivatásos szolgálati viszony az állami vezetővé való kinevezéssel megszűnik, azonban az állami vezetői szolgálati jogviszony megszűnése esetén az érintettet a hivatásos szolgálati viszonyba vissza kell venni. Ez a szabályozási megoldás követi az országgyűlési képviselővé vagy európai parlamenti képviselővé megválasztott hivatásos szolgálati viszonyal rendelkező személyre vonatkozó, ma hatályos törvényi szabályozást.

A 11. §-hoz

A rendelkezés a jogviszonyváltást eredményező áthelyezéshez kapcsolódik. E körben kimondja a Javaslat, hogy az áthelyezés három oldalú megállapodás (a szerven belül, civil területre való áthelyezés esetén a hivatásos állomány tagja és a munkáltatói jogkört gyakorló előljáró, illetve előljárók; más fegyveres szervhez civil területre való áthelyezés esetén a hivatásos állomány tagja és a fegyveres szerv és a másik fegyveres szerv, a Ktv., illetve a Kjt. hatálya alá tartozó szervhez való áthelyezés esetén a hivatásos állomány tagja, a fegyveres szerv és a másik munkáltató közötti megállapodásán alapul).

E mellett a Hjt. szabályához (Hjt. 63. § (3) bekezdés) hasonlóan a tervezet rendelkezik a szolgálati nyugellátásra jogosultságot szerzett személy szolgálati nyugdíjának megállapításáról (ami nem a nyugdíjazását jelenti).

A 12. §-hoz

A rendelkezés a jogviszonyváltást eredményező áthelyezéshez kapcsolódóan az igazolások kiadásával, a felek közötti elszámolással összefüggő rendelkezéseket állapítja meg. Ez esetben a vonatkozó szabályokat (figyelemmel az adott szerven belüli jogviszonyváltást eredményező áthelyezésre is) megfelelően kell alkalmazni.

A 13. §-hoz

A javaslat kizárólag a hatályos szabály pontosítását tartalmazza.

A 14. §-hoz

A rendelkezés a jogviszonyváltást eredményező áthelyezéshez kapcsolódóan a ki nem adott szabadság kiadásának kérdését rendezi arra az esetre, amikor a jogviszonyváltásra az adott fegyveres szerven belül kerül sor. Ez esetben a ki nem adott szabadságot az új szervezeti egységnél adják ki (a ki nem adott szabadság megváltására tehát nem kerülhet sor).

A 15. §-hoz

A törvényjavaslat 14. §-a a jelenleg miniszteri rendeletekben lévő szabály törvényi rendezését biztosítja.

A 16. § -hoz

A Hszt. 191. §-a szerint a törvény alapján járó nyugellátások megállapításáról első fokon a miniszter által kijelölt szerv határoz. A nyugellátás rendjét a Hszt. 342. § (2) bekezdés m) pontja alapján a miniszter rendeletben állapítja meg. E felhatalmazás alapján került kiadásra a nyugellátás szabályairól szóló 28/2006. (XI. 9.) IRM-ÖTM rendelet, melynek 16. §-a nevesíti a nyugdíjmegállapító szervet. A Hszt. 202. §-a tartalmazza, hogy mely szerv tekinthet be személyügyi nyilvántartása, illetve ki vehet át abból adatokat. A bekövetkezet változásra tekintettel e rendelkezést a javaslat a miniszter által kijelölt nyugdíjmegállapító szervvel egészíti ki.

A 17. §-hoz

A központi tiszti cím megszűnése, valamint az állami vezetőkre vonatkozó szabályrendszer változása (2006. évi LVII. törvény 10. §) mindenképpen szükségessé teszi e rendelkezés korrekcióját, konkrétan az a) pont elhagyását. Tekintettel arra, hogy így a rendelkezésnek csak b) pontja maradna, ami – az a) pontra való visszahivatkozás miatt – szintén korrekcióra szorulna, a Javaslat a paragrafus új szövegét állapítja meg.

A 18. §-hoz

A javaslat csökkenti a vezetői megbízás visszavonását követően rendelkezési állományban tölthető időtartamot és az ezen idő alatt folyósított díjazás mértékét. Az eddigi három éves rendelkezési állomány fenntartása a gyakorlati tapasztalatok alapján szükségtelen, továbbá – mivel ezen idő alatt az érintett személy nem lát el vezetői feladatokat – ezen időszakra kizárólag a vezetői pótlékkal csökkentett illetmény kifizetése indokolt. E rendelkezés csak a javaslat hatálybalépését követően visszavont vezetői megbízások esetén alkalmazható.

A 19. §-hoz

A központi tiszti cím megszűnése miatt szükséges, szövegpontosító módosítást tartalmaz a javaslat.

A 20-21. §-hoz

A rendelkezés a civilesítéssel összefüggésben a munkakörök átminősítésének lehetőségét a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál az 1995. évi CXXV. törvénnyel összhangban továbbra is megengedi.

A 22-23. §-hoz

A felmentési idő számítására vonatkozó szabályok egyértelművé tétele érdekében a tervezet – az 57. § vonatkozó rendelkezése mellett – a szolgálati idő számítására vonatkozó szabályokat is kiegészíti.

A 24. §-hoz

A rendelkezés a civilesítéssel összefüggésben, a munkakörök – a javaslat 2. §-a szerinti szempontok figyelembevételével történő – minősítéséhez szükséges felhatalmazást adja meg. Egyben kivételes esetben lehetőséget ad arra, hogy a miniszter civil munkaköröket továbbra is hivatásos beosztásként határozzon meg.

A 25. §-hoz

A javaslat 25. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezi a központi tisztikarra vonatkozó rendelkezéseket. Ezen intézmény ugyanis a gyakorlatban nem váltotta be a célját. E rendelkezés kapcsolódik a Ktv. azon rendelkezéséhez, mely a főtisztviselői kar megszüntetéséről intézkedik.

A kapcsolódó garanciális szabály – a 25. § (11) bekezdésében – az érintett személyi kör besorolásáról és új illetményének megállapításáról rendelkezik. E § a rendelkezési állományban lévő központi tisztek tekintetében akként rendelkezik, hogy a hivatásos szolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetése helyett rendelkezési állományba helyezett központi tiszt hivatásos szolgálati jogviszonya e törvény hatálybalépésével megszűnik. Részére azonban a központi tiszt alapilletmény hat havi összegét, valamint egyéb járandóságát, továbbá az előírt igazolásokat legkésőbb a szolgálati jogviszony megszűnését követő harmadik munkanapon ki kell fizetni, illetve ki kell adni.

A 25. § egyéb rendelkezései a hatálybalépéssel kapcsolatos rendelkezéseket, valamint a szükséges átmeneti szabályokat tartalmazzák.